

5. Hladchenko T. N. (2000). Yndykatoru ekonomycheskoi bezopasnosti predprynmatelskoi deiatelnosti [Economic Security Indicators for Entrepreneurship]. Menedzher – *Manager*, 12, 111–113 [in Russian].
6. Kozachenko H. V., Ponomarov V. P. (2001). Ekonomichna bezpeka pidpriemstv: sutnist i peredumovy formuvannia [Economic security of enterprises: the essence and preconditions of formation]. Teoriia ta praktyka upravlinnia u transformatsiinyi period – The theory and practice of management in the transformation period, 3, 3–7 [in Ukrainian].
7. Sokolenko T. M. (2011). Ekonomichna bezpeka pidpriemstva v umovakh tranzytyvnoi ekonomiky [Economic security of the enterprise in the conditions of a transitory economy]. Nauka i zhyttia: suchasni tendentsii, intehratsiia u svitovu naukovu dumku: pratsi VII mizhnar. nauk.-prakt. inter. konf. (Kyiv, 19–21 travnia 2011 r.) – Science and Life: Contemporary Trends, Integration into the World Scientific Opinion: Labor VII intern. science-practice inter. conf. (Kiev, May 19–21, 2011). URL: <http://intkonf.org/kand-ped-n-sokolenko-tm-ekonomichna-bezpeka-pidpriemstva-v-umovah-tranzitivnoyi-ekonomiki> [in Ukrainian].
8. Vasyltsiv T. H. (2008). Ekonomichna bezpeka pidpriemnytstva Ukrainy: stratehiia ta mekhanizmy zmitsnennia [Economic security of Ukraine's entrepreneurship: strategy and strengthening mechanisms], L'viv: Vyd-vo TzOV «Liha Pres» [in Ukrainian].
9. Ficon K. (2007). Inshenera zarzondzania krususowego [Crisis management engineering], BEL Studio, Warsaw [in Poland].

Стаття надійшла до редакції 19.10.2018 р.

УДК 338.2

Грицюк Наталія,
кандидат економічних наук, старший викладач, кафедра економіки,
безпеки та інноваційної діяльності підприємства,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк; Lutskmila@gmail.com
<https://doi.org/10.29038/2411-4014-2018-04-49-55>

ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

У статті наведено думки щодо фундаментальних основ підприємництва. Увагу зосереджено на «людиноорієнтованому» характері господарської діяльності, адже саме «людина», а не «прибуток» (тобто гроші) є центром життя суспільства, а отже, і його економічної складової в тому числі. Проведено сутнісний аналіз поняття «економічної культури», її особливостей та проблем формування в Україні. Досліджено етимологічний складник терміна «культура» і здійснено ретроспективний аналіз цього поняття. Обґрунтовано зв'язок між психофізичними й ментальними особливостями особистості та економічною культурою населення. Наведено приклади застосування економічної культури з «людиноорієнтованим» характером для учасників ринкових відносин в Україні із застосуванням TRID-підходу.

Ключові слова: економічна культура, людиноорієнтований характер, підприємницька діяльність, підприємництво.

Грицюк Наталья,
кандидат экономических наук, старший преподаватель, кафедра экономики, безопасности
и инновационной деятельности предприятия,
Восточноукраинский национальный университет
имени Леси Украинки,
г. Луцк; Lutskmila@gmail.com

ФОРМИРОВАНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ

В статье приводится мнение автора по фундаментальным основам предпринимательства. Концентрируется внимание на «человекоориентированный» характер хозяйственной деятельности, ведь именно «человек», а не «прибыль» (то есть деньги) является центром жизни общества, а следовательно, и экономической составляющей в том числе. Проведен сущностный анализ понятия «экономической культуры», ее особенностей и проблем формирования в Украине. Исследуется этимологическая составляющая термина «культура» и дается ее

ретроспективний аналіз. Обосновується зв'язь между психофізическими и ментальними особенностями личности и економіческой культурой населення. Приводяться приклади применення економіческой культуры с «человекоориентированным» характером для участников рыночных отношений в Украине с применением TRID-подхода.

Ключевые слова: економіческая культура, человеко-ориентированный характер, підприємницька діяльність, підприємництво.

Hrytsiuk Natalia,
Ph.D., Senior Lecturer, Department of Economics,
Security and Innovation Activities of an Enterprise,
Lesia Ukrainka Eastern European National University,
Lutsk, Lutskmila@gmail.com

FORMATION OF ECONOMIC CULTURE OF THE BUSINESS ENTITIES

There are author's thoughts about fundamental things of entrepreneurship in this article. The focus is on the «human orientation» of economic activity, as long as in the centre of the life of society is a person itself, not the «profit». An essential analysis of the concept of «economic culture», its features and problems of its formation in Ukraine has been carried out in this work.

The legislation of Ukraine establishes profit as the main goal of the enterprise activities. That's why the essence of entrepreneurship is to maximise profits. The methods of increasing profits can be grouped and separated into different directions such as: expansion of production, reduced costs, access to new markets, increased productivity, minimise tax payments, investment activity. Ukrainian realities can have some groups which goes against the law such as: corruption, tax evasion, false privatisation, etc.

Many Ukrainian entrepreneurs do not have a sense of responsibility for doing business, in other words we don't have «culture of doing business». On the other hand, even if we will have some perfect law regarding business activities, it doesn't mean the enterprise will perfectly follow it, unless the owner will be assured that the given law will be beneficial for the enterprise. Therefore, we want to focus our attention on the «economic culture» of entrepreneurs and emphasise on today's relevance for Ukrainian economy.

If to change the main vector of entrepreneurial activity from «profit» to «a human» – to reorient the goal of producing quality goods and services, to ensure decent working conditions «for employees», to care about the environment, to respect our country and those development programs which it provides» for the society». In other words such activity of the enterprise is «human oriented» and provides implementation of «economic culture».

Key words: economic culture, human-oriented character, entrepreneurial activity, entrepreneurship.

Постановка проблеми. У щоденній підприємницькій діяльності щораз більше звертають увагу на поведінку індивіда, починаючи від смаків й уподобань споживачів, вивчаючи способи та методи їх стимуляції, до внутрішнього мікроклімату підприємства, відносин між працівниками й підлеглими. До цього кола економістів можна віднести чи не всіх учених, починаючи від XIX ст. до сучасності. Проте мало хто звертає увагу на першоджерело виникнення цих проблем і роль підприємця в ній.

Законодавство України закріплює основну мету діяльності підприємства – отримання прибутку. Звідси й випливає, що сутністю підприємницької діяльності є максимізація прибутку. Умовно методи підвищення прибутку можна згрупувати та виділити окремі напрями (рис. 1). Це розширення виробництва, зменшення витрат, вихід на нові ринки збуту, підвищення продуктивності праці, мінімізація податкових платежів, інвестиційна діяльність. Окремою групою в умовах української економіки можна виділити не зовсім законні методи отримання тих чи інших вигод для підприємства, таких як корупція, ухилення від сплат податків, фіктивна приватизація та ін.

Багатьом українським підприємцям не властиві почуття відповідальності за ведення господарської діяльності, тобто відсутня «культура ведення бізнесу». Разом із тим слід зауважити, що будь-які закони, навіть найбільш досконалі, що можуть бути прийняті на законодавчому рівні, не гарантують виконання їхніх норм за відсутності внутрішнього переконання керівників підприємства в їх необхідності. Тому ми хочемо зосередити увагу саме на «економічній культурі» підприємців і підкреслити її актуальність сьогодні для української економіки.

Рис. 1. Грошово-центрична система ведення підприємницької діяльності

Дослідження культури сучасного бізнесу в Україні показують тенденції до зростання егоїзму, кар'єрних міркувань, що ґрунтуються на високому рівні освіти й професіоналізмі, – їхня мораль не дуже відрізняється від традиційних уявлень про ідеального підприємця. Одночасно спостерігаємо приклади приватного підприємництва, яке діє в умовах недосконалої юридичної відповідальності, нечітко визначених відносин власності, що дає можливість проявлятися таким негативним моральним принципам, як бажання поживитися за рахунок інших.

Постановка завдання. Якщо ж змінити вектор головної мети підприємницької діяльності з «отримання прибутку» на «людину», тобто переорієнтувати мету на виробництво якісних товарів і послуг «для людини», забезпечити достойні умови праці «для працівників», дбайливо ставитися до навколишнього середовища, у якому житиме й творитиме «людина», із повагою ставитися до держави та тих програм розвитку, які вона забезпечує «для населення» (рис. 2). Іншими словами, така діяльність підприємства має «людиноорієнтований» характер, а забезпечує його реалізацію культура ведення підприємницької діяльності або «економічна культура».

Рис. 2. Людиноцентрична система ведення підприємницької діяльності

Етимологічний аналіз терміна «культура» дає змогу прослідкувати еволюцію його сутності, початкове значення якого означало «обробку ґрунту» [1].

У XVI ст. значення «культури» було перенесено на «розвиток знань та інтелект». Таке образне використання все ще актуальне сьогодні: про того, хто добре розбирається в мистецтві та літературі, ми говоримо «культурний» або «культивований». Але з початку XIX ст. лексема «культура» використовувалася в більш широкому сенсі та означала інтелектуальний і духовний розвиток цивілізації [1].

Звичайно, ця гуманістична інтерпретація культури була витіснена, а більш усеохоплююча концепція включала весь спосіб життя людей і суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Водночас важливо відзначити, що вже давно існує інтерес до вивчення ролі культури як визначального фактора впливу на хід економічної історії. Така думка виникає в декількох школах економіки. Можливо, найбільш відомий внесок у цю сферу зроблено Максом Вебером працею «Про вплив протестантської робочої етики на підйом капіталізму». Тут культурні умови в економіці безпосередньо пов'язані з економічними результатами. Можна навести багато інших конкретних ілюстрацій історичного впливу культури на економічні показники. Наприклад, дух особистості, властивий англосаксонській культурі, уперше зазначений в Адама Сміта (обговорення розподілу праці й подальший розвиток), великого політичного економіста XIX ст. Ближче до нашого часу було багато спекуляцій щодо того, що це таке «Азіатське економічне диво» в післявоєнні роки, починаючи з вражаючого промислового динамізму Японії, а потім феноменальні темпи зростання в Південній Кореї, Тайвані, Гонг Конгу та Сингапурі [7].

Виклад основного матеріалу. На початку минулого століття «економічну культуру» розглядали стосовно особистості в соціально-психологічному аспекті, що пов'язано, насамперед, із впливом психології особистості на поведінку людини в економічному середовищі. Сьогодні економічна наука продовжує вивчати «економічну культуру» в різних її аспектах. Економісти В. Лагутін та Г. Ложкін уважають, що «економічна культура» – це комплекс переконань, поведінки, звичок, уявлень, стереотипів, що супроводжують індивіда в економічному житті суспільства [5, 6]. Науковці підкреслюють, що економічна культура тісно переплітається у сферах соціальних й економічних відносин. Економіст В. Москаленко відзначає, що «економічна культура – це форма взаємодії економічної свідомості (тобто відображення економічного відношення і пізнання у розвитку економічних законів) та економічного мислення (тобто спосіб участі в економічній діяльності), що формує засади для економічної діяльності індивідів та соціальних груп» [8, 9].

У працях економіста А. Дзунди визначено термін «економічна культура» як:

- 1) збереження цінностей і норм, що забезпечують розвиток економіки;
- 2) накопичення еталонів економічної поведінки;
- 3) перенесення з минулого до сучасності усталених соціальних цінностей і норм, що формують основу організації праці, інвестування, споживання, розподілу та соціально-економічних дій і відношень;
- 4) оновлення цінностей і норм, які регулюють розвиток соціально-економічної сфери як фундаменту нормативних уявлень, зразків поведінки [4, с. 57].

А. І. Дзунда виділяє спільні риси в загальній та економічній культурі, зокрема такі, як соціальні особливості людини, що формуються в повсякденному житті (порядність, чесність, справедливість, дбайливе ставлення до природи) й інституціональні особливості (продуктивність і критичність мислення, освіта, професійна практики) [4].

Н. Гридасова зазначає, що «економічна культура» включає освіту, сучасні економічні знання, ступінь розумових здібностей, економічне мислення, уміння знаходити ефективні способи розв'язання різних проблем, а також економічну культуру особистості складають її психоекономічні особливості, які притаманні певній людині й зумовлюють її поведінку у «світі економіки». Тому економічна культура – це особистісні якості, завдяки яким людина спроможна діяти в економічному просторі, використовуючи набуті економічні знання та досвід.

Особливості становлення підприємницької діяльності й формування ринкових відносин в Україні зумовлені політичними методами, а не еволюційним способом, тому їх основні засади не були сформовані у свідомості великої частини населення, ціннісних орієнтаціях, традиціях, світогляді людей; а також підприємницька діяльність, що виникала, була вимушеною та мала на меті лише отримання додаткового прибутку; і останнє, підприємці не схильні глобально мислити на довгострокову перспективу, у своїй діяльності їм притаманний тимчасовий індивідуалізований характер [2].

Н. М. Дембицька зазначає, що фундаментальними в людській діяльності повинні бути «загально-людські цінності, такі як справедливість, сім'я, чесність, працьовитість, порядність, і лише в другу чергу – матеріальне благополуччя». Це підкреслює сімейну спрямованість підприємництва, що є базою для розвитку малого та середнього бізнесу. Основною метою підприємницької діяльності вона виділяє прагнення до самореалізації, незалежності й самостійності [3].

Серед напрямів «економічної культури» умовно можна виділити кадровий (культура ставлення до працівників, керівників і підлеглих, добросовісність та відповідальність за результати своєї роботи, оплата праці); споживчий (ставлення до споживання, відповідальність за якість виготовлених товарів та наданих послуг) і соціально-економічний (формування ставлення до природи, її ресурсів, турбота про майбутнє, соціальний захист працівників тощо).

Формування економічної культури відбувається двома шляхами: цілеспрямованим – це плановий процес, що здійснюється за допомогою соціальних інститутів (школа, навчальний заклад, сім'я, дитячий садочок, держпрограми й т. ін.) під впливом загальноприйнятих норм суспільства; самовиховання – усвідомлення власних дій через досвід.

Економічна культура поділяється на добровільну та вимушену. Добровільна формується за допомогою активної й свідомої участі особистості в соціально-економічних відносинах, вимушена – через внутрішній конфлікт на ціннісному рівні за відсутності орієнтації особистості на нові цінності.

Формування «економічної культури» є бажаним і взаємовигідним для всіх суб'єктів ринку (табл. 1).

Таблиця 1

Основні характеристики економічної культури суб'єктів господарювання в Україні із застосуванням TRID підходу

1	ЗАГРОЗИ (THREATS)	РИЗИКИ (RISKS)
Підприємець	– бажання отримати швидкі та високі прибутки підприємців веде до нехтування екологічної безпеки, соціальної відповідальності за працівників та споживачів продукції; – низька відповідальність працівників за якість своєї роботи;	– відсутність постійного законодавства; – помилки під час роботи з контролюючими органами, планування та організації господарської діяльності, бізнес- проектування, а як наслідок – можливість донарахувань і необгрунтованих платежів та штрафів за ненавмисне порушення законодавства;
Споживач	у бажанні отримати максимальні прибутки підприємці часто нехтують якістю товарів та послуг;	неможливість захистити свої права, корупція, уникнення відповідальності за порушення прав споживачів;
Працівник	низька оплата праці й низька соціальна захищеність (існування чорного ринку праці);	– відтік національного капіталу в економіку зарубіжних країн; – відсутність довгострокової впевненості в роботі та стабільності;
Держава	– низький рівень економічної свідомості; – існування корупції для досягнення влади або уникнення відповідальності за правопорушення; – ухилення (мінімізація) від оподаткування і, як наслідок, обмеження державних програм із розвитку економіку;	– висока частка господарюючих суб'єктів, які функціонують у тіні; – висока корупція, бажання обійти прийняті закони «законним шляхом» – існування олігархічних кланів, які прямо й опосередковано керують економікою країни;
	ІНТЕРЕСИ (INTERESTS)	ЗАХИСТ (DEFENCE)
Підприємець	– якісне виконання працівниками своїх обов'язків; – задоволені потреби споживачів, реалізація поставлених цілей;	– створення належних умов ведення бізнесу та його оптимального оподаткування; – формування економічної справедливості й свідомості між учасниками оподаткування та споживачами товарів, робіт, послуг;

1	2	3
Споживач	– якісні товари й послуги; екологічно чисте природне середовище;	– можливість захистити свої права, відповідальність за порушення прав споживачів;
Працівник	– гідна оплата праці й задоволення особистих потреб;	– упевненості в роботі та стабільності, розвиток та реалізація власних здібностей;
Держава	– збалансованості інтересів між суб'єктами фінансової системи внаслідок розподілу ВВП; – забезпечення ефективності функціонування податкової та бюджетної систем, стимулювання розвитку бізнесу, пріоритетних напрямів економіки.	– реалізація механізму регулювання за допомогою стабілізації чинного законодавства; – економічна та культурна свідомість громадян.

Висновки. Отже, потрібно змінити самоціль підприємницької діяльності з отримання прибутку на людиноорієнтовану економіку, інструментом досягнення якої є «економічна культура», адже лише за сформованої «економічної культури» можливе досягнення таких цілей підприємства, як матеріальні вигоди для підприємця в довгостроковій перспективі, підвищення загального добробуту населення, а отже, і більший споживчий попит, добросовісна праця й висока її продуктивність, покращення інфраструктури через реалізацію державних та інших програм, підвищення іміджу підприємства й підприємницької діяльності.

Джерела та література

1. Throsby D. Economics and Culture. Cambridge: University Press, 2001. 208 p. URL: <http://catdir.loc.gov/catdir/samples/cam031/00063072.pdf>
2. Гридасова Н. Місце і роль економічної культури у структурі загальної культури особистості. *Молодь і ринок*. 2011. № 2. С. 141–145. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2011_2_28
3. Дембицька Н. М. Соціально-психологічні проблеми економічної соціалізації молоді. *Соціальна психологія*. 2008. № 3. С. 53–67.
4. Дзундза А. І. Аналіз теоретичних та методологічних засад формування соціоекономічної культури студентів ВНЗ України. *Педагогіка і психологія. Формування творчої особистості: проблеми і пошуки*: зб. наук, праць. Київ: Запоріжжя, 2003. Вип. 27. С. 420.
5. Лагутін В. Д. Людина і економіка. Соціоекономіка: [навч. посіб. для вузів]. Київ: Просвіта, 1996. 336 с.
6. Ложкін Г., Спасенников В., Комаровська В. Особливості та структура економічної свідомості суб'єктів соціального простору. *Соціальна психологія*. 2004. № 1. С. 8–16.
7. Мацумото Д. Психология и культура. Спнкт-Петербург: Прайм-Евразнак, 2002. 416 с.
8. Москаленко В. В. Економічна соціалізація особистості: концептуальна модель. *Соціальна психологія*. 2006. № 3. С. 3–17.
9. Москаленко В. Сучасні напрямки досліджень в економічній психології. *Соціальна психологія*. 2004. № 2. С. 3–18.

References

1. Throsby D. (2001) Economics and Culture, Cambridge: Cambridge University Press, 208 pp. Retrieved from: <http://czatdir.loc.gov/czatdir/samples/czam031/00063072.pdf> [in English].
2. Gry'dasova N. (2011) Mische i rol' ekonomichnoyi kul'tury' u strukturi zagal'noyi kul'tury' osoby'stosti [The place and role of economic culture in the structure of the general culture of personality]. *Molod' i ry'nok - Youth and market*. 2, 141–145. – Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2011_2_28 [in Ukrainian].
3. Demby'cz'ka N. M. (2008) Social'no-psy'xologichni problemy' ekonomichnoyi socializaciyi molodi [Socio-psychological problems of economic socialization of youth]. *Social'na psy'xologiya – Social Psychology*. 3, 53–67.
4. Dzungza A. I. (2003) Analiz teorety'chny'x ta metodologichny'x zasad formuvannya socioekonomichnoyi kul'tury' studentiv VNZ Ukrayiny' [Analysis of theoretical and methodological principles of formation of the socioeconomic culture of students of higher education in Ukraine]. *Pedagogika i psy'xologiya. Formuvannya tvorchoyi osoby'stosti: problemy' i poshuky' – Pedagogy and psychology. Formation of a creative person: problems and searches*, Kyiv: Zaporizhzhya, 27, 420 [in Ukrainian].
5. Lagutin V. D. (1996) Lyudy'na i ekonomika. Socioekonomika [Man and economy. Socioeconomics]. Kyiv: Prosvita, 336 [in Ukrainian].

6. Lozhkin G., Spasenny'kov V., Komarovs'ka V. (2004) Osobly'vosti ta struktura ekonomichnoyi svidomosti sub'yektiv social'nogo prostoru [Features and structure of economic consciousness of subjects of social space]. *Social'na psy'xologiya - Social psychology*. 1, 8–16 [in Ukrainian].
7. Maczumoto D. (2002) Psy'xology'ya y' kul'tura [Psychology and culture]. *Prajm: Evroznak*, 416 [in Ukrainian]
8. Moskalenko V. V. (2006) Ekonomichna socializaciya osoby'stosti: konceptual'na model'[Economic socialization of the individual: the conceptual model]. *Social'na psy'xologiya – Social psychology*. 3, 3–17 [in Ukrainian].
9. Moskalenko V. (2004) Suchasni napryamky' doslidzhen' v ekonomichnij psy'xologiyi [Modern areas of research in economic psychology]. *Social'na psy'xologiya – Social psychology*. 2, 3–18 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 13.11.2018 р.

УДК 330.1:631.1

Зеленко Оксана,
аспірант, Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки,
м. Луцьк; e-mail: oksana_zelenko@ukr.net

ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІНСТРУМЕНТАМИ ЛОГІСТИКИ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Динамічний розвиток аграрних ринків та новітніх технологій із застосуванням напрацьовань у теорії й практиці логістичного управління сільськогосподарських підприємств може стати одним із найважливіших чинників підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарського бізнесу та ефективного задоволення потреб споживачів. Підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва є неможливим без застосування висококваліфікованого управління. На фоні описаної ситуації актуальною є проблема вибору ефективних і дієвих підходів до логістичного управління сільськогосподарським підприємством та підбір ефективних інструментів логістики.

У статті розглянуто підходи до управління загалом та логістичного зокрема з притаманними йому інструментами в діяльності сільськогосподарських підприємств.

Ключові слова: підходи, управління, логістичне управління, інструменти логістики, сільськогосподарське підприємство.

Зеленко Оксана,
аспірант, Восточноєвропейский национальный университет
имени Леси Украинки,
г. Луцк; e-mail: oksana_zelenko@ukr.net
<https://doi.org/10.29038/2411-4014-2018-04-55-63>

ПОДХОДЫ К УПРАВЛЕНИЮ ИНСТРУМЕНТАМИ ЛОГИСТИКИ В СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ

Динамичное развитие аграрных рынков и новейших технологий с применением наработок в теории и практике логистического управления сельскохозяйственных предприятий может стать одним из важнейших факторов повышения конкурентоспособности сельскохозяйственного бизнеса и эффективного удовлетворения потребностей потребителей. Повышение эффективности сельскохозяйственного производства невозможно без применения высококвалифицированного управления. На фоне описанной ситуации актуальна проблема выбора эффективных и действенных подходов к логистическому управлению сельскохозяйственным предприятием и подбор эффективных инструментов логистики.

В статье рассматриваются подходы к управлению в целом и к логистическому в частности с присущими ему инструментами в деятельности сельскохозяйственных предприятий.

Ключевые слова: подходы, управления, логистическое управление, инструменты логистики, сельскохозяйственное предприятие.